

1. «ΤΡΙΚΥΜΙΑ»: Ἀπὸ τὸν καιρὸ πού τὸ θεϊκὸ πνεῦμα τῆς Μαρίας ἔχασε μαζί με ὅλη τὴ γενιά της, τὴν προοδευτικότητά του, δύσκολο θὰ ἦταν νὰ φαντασθεῖ κανεὶς, πὼς θὰ μποροῦσε νὰ περάσει στὸ νοῦ κανενὸς ἄλλου εὐκολα, καὶ κάτω ἀπὸ τὴ στέγη της, νὰ παραστήσει τὸν ἀνανεωτὴ, χωρὶς, γενικὰ, νὰ συμβεῖ τίποτε ἄλλο μέσα στὴ συνολικὴ ζωὴ μας, πού θὰ ἔφερνε κι' αὐτὴ τὴν ἀνάταση, ἀπὸ ἀνθρώπους πού ξεκάθαρα μάλιστα δὲν ἔχουν ποθῆσει τίποτε διαφορετικὸ. Ἔτσι, χωρὶς πρόγραμμα πνευματικὸ, χωρὶς μίαν ὀρισμένη λαχτάρα, τὸ ἐξαισιότατο ἔργο τοῦ Σαίξπηρ ἀπογυμνώθηκε, πεζοποιήθηκε κι' ἔχασε ὅλες τις ὁμορφιές του· δὲν ἀκούστηκαν τὰ ὠραιότατα λόγια του, τὰ ἐρωτικὰ ἰδίως καὶ ὅτι ἔκλεινε περισσότερὴ ποίηση· τὰ κουστούμια θυμίζανε ἀνάλογα τῆς «Πριγκήπισσας τῆς Σασών», τῆς ὀπερέτας τοῦ Σαμάρα, πού εἶδα σ' ἓνα λεύκωμα τῆς Ἐνκελ· μισὸ «φόρμα», μισὸ βεστιάριο· κακόζηλο τὸ σκηνογράφημα ἦταν ἀπεριόριστο καὶ ἀσαφές· δὲν τὸ περίμενα διόλου, ἀπὸ τὸν Βα-

καλὸ νὰ μπλεχτεῖ σὲ τέτιο κάζο· οἱ ἀσυγκίνητοι θεατῆς δὲν καταλάβαινε οὔτε τὴν ὑπόθεση καν. Οἱ νεαροὶ ἠθοποιοὶ ξέρανε ἀπ' ἔξω τὸ ρόλο τους, μόνο πού καμιά πνοὴ δὲν τοὺς εἶχε δοθεῖ. Λυποῦμαι, γιατί παίζανε φίλοι ἐκλεχτοί, πρωτοπαρουσίαστοι σχεδόν, καὶ χαρὰ ὑψηλὴ θὰ μοῦ ἦταν ἢ ἀνύμνησή τους καὶ μάλιστα τοῦ Κατράκη πού νομίζω πὼς ἢ θεατρικὴ του ἀξία δὲν εἶνε καθόλου μικρὴ· οὔτε ἐπιτρέπεται τώρα ν' ἀραδιάσω τὰ ἐλαττώματά τους, γιατί δὲν εἶνε δικά τους· μερικὰ σημεῖα τῆς διανομῆς ἦταν ἀπελπιστικά, ἢ Μιράντα π. χ. κι' ἄς με συχωρέσει ἢ χαριτωμένη καὶ ὠραιότατη ἠθοποιὸς πού τὴν «ἔπαιξε». Ἡ καταφρόνηση τῆς μετάφρασης τοῦ Πολυλά δείχνει, καὶ μόνο αὐτὴ, χαμηλὴ διανοητικότητά· πρὶν ἀπὸ χρόνια, με τὰ παιδιὰ τοῦ Κολλεγίου, ἀνέδασε, με πολὺ περισσότερὴ καλλιτεχνικὴ ἀπόδοση, ὁ Κούν τὴν «Τρικυμία» καί, με λίγες ἀλλαγές, τῆς μετάφρασης, γέμισε ἢ αἶθουσα γλύκα καὶ ἀρμονία· ὁ Πολυλάς ἔζησε στὴ Γερμανία σ' ἐποχὴ πού ὁ Σαίξπηρισμὸς εἶχε γίνει πιά καθε-

στῶς καὶ ἡ δουλειὰ του ἦτανε καρ-
πὸς γνήσιας θερμῆς ἐπαφῆς μὲ τὸν
ποιητῆ. Ἄλλὰ καὶ τέλεια νὰ ἦταν
ἡ παράσταση, πάλι θὰ εἶχα δίκαιες
ἀντιρῆσεις : Τί χρειάζεται ὁ Σαίξ-
πηρ καὶ ἡ «Τρικυμία» ; Ὑπάρχουν,
ξένα δυστυχῶς, ἔργα ἢ σύγχρονα ἢ
λίγο παλαιότερα, προπολεμικά, γε-
μάτα ἀπὸ τὸν παλμὸ τῆς ζωῆς τῆς
σύγχρονης, ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ τὰ
γνωρίσουμε. Ἄς ἡσυχάσει, γιὰ λί-
γον καιρὸν ἔστω, τὸ κλασσικὸ δρα-
ματολόγιο κι' ἄς πάψει νὰ εἶνε τοῦ-
το «φυγὴ» γιὰ μερικοὺς σκηνο-
θέτες !

Ὁ τωρινὸς ἄνθρωπος ζητάει τὰ
δικαιώματά του καὶ τὸ κοινὸ μας
ἔχει πιά τὴν ἱκανότητα νὰ μὴ μπο-
ρεῖ νὰ κοροϊδεύει μὲ φούμαρα ὅποιο
τὸ νομίζει δυνατὸ κάτι τέτοιο κι' ἐ-
πιτρεπόμενο.